

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6 uri popoldne.

Štev. 258.

V Ljubljani, v petek 11. novembra 1892.

Letnik XX.

O kapitalu.

Veliko delniško društvo vzdržuje v Štajru ogromno tovarno za puške, tedaj orodje, katero rabijo vojaki. Vojake daje po največ prosto ljudstvo, kmečki in obrtni stan. — Za vzdrževanje njihovo plačuje država. Dobiček pri vzdrževanju pa ima veliki kapital. Z velikim veseljem beležimo sicer vsako ponudbo ministerstva, katera skuša tudi male obrtnike privabiti, da bi izdelovali za vojaštvo. Ponudba je sicer sama na sebi dejanje, in sicer veselo dejanje, toda prav tako je žalostna resnica, da se mali obrtniki posamič razkosani nikakor ne morejo lotiti dela in tako zveni taka ponudba pri njih blizu nekako — kot ironija. Dveh stvari jim je neobhodno potreba, da se morejo kosati s kapitalisti: z druženi močij in kredita. Toda o tem pozneje. Za danes le ponavljamo, da vzdrževanje vojakov množi z malimi izjemami velikemu kapitalu lahko „zaslužene“ novce. Za to velja tudi pri puškah. Delnice nominalne vrednosti 100 gld. so dajale l. 1869 — 8.75 gld.; l. 1871 že 19.20 gld.; l. 1874 — 26 gld. dividende; potem je nekaj let se dividenda zmanjšala, a nikdar pod 5 gld. in l. 1887 je že dosegla 15 gld., — l. 1888 — 27 gld.; l. 1889 — 35 gld.; l. 1890 — 39 gld.

V najslabšem slučaju je imelo podjetje do 7 gld. dobička pri jedni puški. Puške je plačala država, naša in druge; delali so jih naši primeroma z dobičkom jako slabo plačani delavci, kateri so bili h krati predani na milost in nemilost čisto jako umetno prirejenim okoliščinam; dobiček pa je spravljaj — kapitalist. Kako je z delavci, se lahko izpredi že iz tega, ker se je število delavcev menjalo od 500 — 12.000 in se je potemtakem jako velikrat po tisoč in več delavcev na jedenkrat — izpustilo iz tovarne. — Od meseca junija do začeta oktobrega se je prav to nekolikrat ponav-

ljalo in najjasneje dokazovalo, kaj se pravi robovati kapitalu. Na tisoče delavcev je izgubilo svoj kruh; milijone so pa izgubili zapeljani neizkušeni ljudje, ki so zadnji čas kupovali tako hvalisane delnice tovarne v Štajru. V štirih mesecih so namreč padle za več, nego za 100 gld.

Vse, kar služi velikemu kapitalu; brezvestni agentje in bankirji, židovsko-liberalni časniki itd., vse je preje govorilo in vpilo in dokazovalo, koliko bo zaslužka letošnje leto. Kot gotovo se je trdilo, da bo Italija ogromno število pušk naročila; isto se je zagotavljalo o Turčiji, Holandiji in Bolgariji. Delnice so v vrednosti rastle; prodajale so se jako drago in — mej tem se je seveda „nepričakovano“ izvedelo, da Lahi na noben način nočejo podpirati tujih kapitalistov, da se je 8000 pušk, ki so se poslate za poskušnjo v Rumunijo, pokazalo kot nevarne pri strelnih vajah in da tudi s Holandijo in Turčijo ni — nič. Trumoma so se odpuščali delavci in nespametniki, ki ne poznajo spletk na borzi, so — hudo tepeni.

Kapitalisti, vzlasti poštenjakoviči židovskega rodu v „alliance israelite“ so s „poštenim“ dobičkom prodali svoje delnice, katere bodo brez dvojbe za kratko jako ceno jeli nazaj kupovati. Seveda se hočejo zagotoviti novega dobička. Zato so že jeli trobiti v svet, da se mora kaliber še zmanjšati na 6.5 m. m. Ker imajo časopisje v rokah in ker časopisje dela javno mnenje, z največjo nesramnostjo, hoče tisto časopisje, ki z brezvestno zlobnostjo izpodkopava temelj vsake vere in vsake pravnosti, krščansko ljudstvo učiti, kako naj vrši svoje patrijotične dolžnosti in patrijotizma svetem imenu se bo dokazovalo, da se mora kaliber določiti 6.5 m. m. in s tem novega dobička pripraviti kapitalistom. Kar se tiče dobička, omenjamo le, da javno pišejo („Kapitalist“ št. 43, str. 7): „Vzemimo, da bi se pri puškah, naročenih v Rumuniji, zaslužilo samo 10 gld. pri jedni — — — — —“ in

pri nas tudi še ni mogel finančni minister, kate-rega bi zvitost in premetenost židovska ne vgnala.

Davkoplačevalci, delavci, vlada in — kapital. Kdo je gospodar nad vsem? — Vprašamo le, ali je v vrejeni državi mogoče tako grozovito menjevanje v denarnih stvareh? Ali je pravično? In če ni, zakaj se vsi kot en mož ne vzdignemo postavnim potom bojevat se za pozabljena, teptana krščanska načela in za pozabljeno, teptano krščansko ljudstvo? K.

Novi knez in nadškof Olomuški.

Vzradovali so se verni Moravani, ko so pred tisoč leti pozdravljali na posvečenem Velehradu blagovestnika slovanska sv. Cirila in Metoda. Veseli so bili zlasti, ko so slišali veličja božja oznanjevati v domači, slovanski besedi.

In zopet sedaj radujejo se Moravani. Dobili so novega kneza in nadškofa za Olomuc, naslednika sv. Metodija. Izvoljen je za to odlično mesto olomuški kanonik dr. Božidar Kohn. To izvolitev moravski češki listi pozdravljajo res kot „božji dar“.

Zeleli so si Moravani kot naslednika sv. Metoda moža pobožnega, pravičnega, veččega obeh deželnih jezikov. In tak je novi škof. — Rojen je l. 1845 kot sin revnih kmetijskih staršev v vasi Breznice pri Zlinu. Njegov oče Jožef in mati mu Veronika rojena Hanaček še sedaj živita, ter se veselita slave sinove in svoje.

Novi škof slovi med bogoslovci kot učenjak. Pisal je mnogo v „Časopis katol. duhovenstva“, „Pastir duhovni“, „Pravnik“ in v „Archiv für kath. Kirchenrecht“; vzlasti je na glasu kot strokovnjak v cerkvenem pravu.

Zeleli so Moravani posebno to, da dobe škofa, ki bi mogel s svojimi podložnimi govoriti v njih materni besedi. Tudi v tem oziru so se jim izpolnile iskrene in pravične želje. Novi škof je rojen

LISTEK

Čikago in svetovna izložba leta 1893.

(Iz „Č. osad v Americi“.)

(Dalje.)

Poleg vladnega poslopja bode največje poslopje v izložbi — industrijska palača, ki bo imela v obsegu 1700 × 800 čevljev, dva dvora; nad njo se bode pospenjala kupola v premeru 350 čevljev, okolu palače v višini drugega nadstropja zgrajen bo hodnik, raz koji bo prekrasen razgled po razstavišču. To poslopje bo trikrat tako veliko, kakor največje poslopje v pariški izložbi, kajti daljše bo 400 čevljev in dvakrat tako široko, in bo zavzemalo prostora 31 akrov. V dan 21. oktobra je bila ta palača dograjena in blagoslovljena. V obče se dela na razstavišču s pravo amerišansko hitrostjo, vseh delavcev je nad 15.000.

Za industrijsko palačo se bo prišlo do pristanišča, koje bo omejeno z dvema 400' dolgimi in v polkrogu ležečima jezovoma. Sredi tega polukrožja bo postavljena ogromna soha Kolumbova ali pa soha republike. Na teh jezovih zgrajeno bode 44 visokih stebrov, predstavljajočih 44 držav unije, na njih bodo nameščeni primerni grbi.

Glavni jez proti severu razprostiral se bode do jezera v oddaljenosti 1500 čevljev; na njega koncu bo zgrajen v grškem slogu paviljon v premeru 200 čevljev, v njem se bode koncertovalo.

Od jezera razprostirala se bo v zapadni smeri po celem parku nekoliko sto čevljev visoka cesta, na desno stalo bo poslopje narodnega gospodarstva v premeru 800 × 500 čevljev, troški so proračunjeni na 500.000 dolarjev. Zapadno od tega poslopja nahajala se bo strojarna, nji nasproti izložbino administracijsko poslopje, koje bode skoro najkрасnejše in najdražje vseh tu stoječih poslopij, kajti stalo bo 650.000 dolarjev; v nji bodo nastanjeni uradi narodnih komisarjev, krajnega ravnateljstva in v obče vseh uradnikov izložbene uprave.

Na severu administracijskega poslopja po obeh straneh one ceste nahajala se bodeta dve drugi poslopiji za elektriko in rudarstvo. Vsako bode zavzemalo blizu 5 1/2 akra, prvo bo veljalo 650.000, drugo 350.000 dolarjev. Proti severu od teh poslopij bode v glavnem zalivu otok v površini 20 do 30 akrov, na kojem ima biti zajedno amerišanski pragozd z vsemi svojimi krasotami.

Korakaje dalje v jugozapadni smeri dospemo konečno do glavne železniške postaje, s koje bo občinstvo vrelo v izložbo. Vkupe se bode tu stekalo šest prog, koje bodo tako zgrajene, da ne more nastati nobena zmešnjava ali nezgoda. Med temi pro-

gami bo zgrajeno veliko poslopje, v katerem bodo razstavljeni oni stroji, za koje bi se ne našlo prostora v glavni strojarni; to poslopje bo združeno z strojarno podzemskim potom. V teh prostorih stali bodo parfi kotli, od koder bo napeljana gonilna moč do vseh poslopij, v katerih bi je trebalo. Južna stran izložbe je izključno odložena izložbi za živino, in tu bodo stali hlevi in druge razne naprave.

Jacksonski park je sličen gledé na obliko desnokotnemu trikotniku. Na tej strani bo postavljeno skladišče v premeru 1020 × 260 čevljev, čegar gradnja bo i s progo vred stala nad 1 milijon dolarjev. Blizu skladišča stalo bo poslopje vrtarske izložbe v obsežnosti 1000 × 150 čevljev s tremi kupolami, in največja med njimi bo v sredi. To poslopje bo zgrajeno izključno iz železa in stekla in bode stalo nad 250.000 dolarjev.

Se dalje proti severu, to je takoj poleg vhoda v park, ki spaja park Jacksonski s parkom Washingtonskim, takozvani „Midway Plaisance“, nahajalo se bode poslopje za ženski poklic, koristi in svrhe v premeru 400 × 200 čevljev. Stavba tega poslopja bode stala 200.000 dolarjev in se bode v njem nahajalo vse, kar se tiče ženskega napredka in poklica.

Krenemo li od todi na zapad in gremo li po napominanem parku, dospjemo k Proctorovemu stolpu, koji ima prekositi i doslej prosluli Eiffelov

eh. Zibelka, piše olomuški „Našinec“ mu je stala na Moravi in prve njegove besede so bile češke. Tega novi škof ni pozabil nikoli, tega i ne bode pozabil tudi kot naslednik sv. Metoda. Sv. Ciril je umirajoč kot za oporoko dejal besede: Ne pozabi bratov Moravanov! — Te besede je sv. Ciril nekako vsakemu nasledniku sv. Metoda govoril, govori jih tudi sedanjemu novoizvoljenemu škofu, to tembolj, ker je on sam po rodu in mišljenju Slovan.

Po svojem rojstvu novi škof ni plemenit, a plemenit je po svojem duhu, kar še več velja, in kot tak upajmo, da bo vladal slavno svojo škofijo. Za svoje vladanje ima lepih vzornikov v svojih prednikih, vzlasti v pokojnem knezu Fürstenbergu, čegar ljubljene je bil sedanji nadškof. Vodilo najbolj zanesljivo pa mu bode pri njegovem velepomenujivem poslovanju njegov bistri duh, njegova učenost, njegovo pravicoljubje in ljubezen do ljudstva, od katerega je izšel in za katerega delovati je sedaj od Boga poklican na tako odlično mesto.

Čast se mora pa dati tudi stolnim kanonikom, po večini plemenitašem, ki se pri svoji volitvi niso ozirali na stan, marveč gledali jedino le na sposobnost in iz svoje srede zbrali moža, porojenega iz priproste kmetske hiše. S tem so pokazali, da jim ni za stanovski blagor, marveč za blagor cerkve in moravske lepe dežele.

Minister Gautsch kot vladni komisar naročal je kanonikom-volilcem, naj izvolijo za nadškofa moža, kateri bo cesarju v veselje. Trdno se nadejamo, da se je tudi cesarju izpolnila ta želja, zakaj škof, ki je v veselje papežu in svojemu ljudstvu, je vedno tudi v veselje našemu preblagemu cesarju.

To so razlogi, zaradi katerih imenujemo izvolitev dr. Božidara Kohna za najbolj srečno, kakor se je sploh mogla izvršiti. Zato polni veselja in zadovoljnosti moravski češki listi kličejo novemu knezu in nadškofu: Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem! Liga + 22.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. novembra.

Notranje dežele.

Odprava loterije. Avstrijski finančni minister je v svojem govoru v državnem zboru dal razumeti, da se nekaj misli na to, da se polagoma odpravi mala loterija. Ogerski finančni minister Weckerle je pa naravnost povedal, da se o tem že vrše pogajanja med vladama obeh polovic, in se nadeja, da se do pomladi mej obema finančnima ministroma doseže kako sporazumljenje.

Slezija. Tudi Slovani mislijo postaviti svojega kandidata pri dopolnilni volitvi za državni zbor v tešenskem okraju, katerega je zastopal pokojni Demel. Slovanski kandidat bode odvetnik dr. Michejda. Po tem takem bodo torej trije kandidatje, nemško-liberalni, nemško-narodni in slovanski. Slovani pa drugače ne bodo zmagali, ko bi jih pri ožji volitvi podpirali nekateri nemški liberalci, ko bi se prigodilo, da bi dr. Michejda in Türk prišla v ožjo volitev. Prav verjetno pa ni, da bi liberalci podpirali Slovana. Rajši bodo podpirali nemškega nacijenalea, če tudi je protisemit in prusofil.

(Eifelov) stolp v Parizu. Zgrajen bo iz jekla in bo 1050 čravljev visok, torej 100 čravljev višji, nego pariški. Zapadno od tega stolpa nahajala se bodo poslopja in paviljoni zasebnih izložbenikov, kojih pa doslej ni opisati ni moči približno, izvestno pa je, da bodo obsežala mnogo zanimivostij; istotako i oddelek za vojaško in drugo telovadbo na 80 akrih površine.

Dalje piše ameriški „Hlas“: „Kaj je napotilo vladu Zjedinjenih držav, da se nameravana svetovna izložba leta 1893 priredi baš v Čikagu?“ — To vprašanje stavijo često tujci, in umestno je, da o njem pišemo nadrobneje.

Večina inozemcev, zlasti Evropecev, kedar se govori o Zjedinjenih severo-ameriških državah, meni samo Novi York. Se pred nekimi desetletji bila je prevaga vzhodnih držav naše Unije bodi si v trgovskem ali v političnem oziru tako velika, da je bil ta nazor povsem upravičen. Tekom človeškega življenja dobe nastala je premena. Države v notranjem ozemlju in na daljnem zapadu dosepele so do takega procvitanja, da se je težišče narodnega življenja znatno premaknilo. To neprestano napreduje proti zapadu. Vprašanje, ali se bode to težišče, ko dosepe do Čikaga, pomikalo še dalje proti zapadu, to naj presojajo in razmotrivajo kulturni zgodovinarji.

To pomikanje je povsem naravno in lahko bi se reklo: strojno označevanje razvitka v zapadnih

Vnanje države.

Francija. Poslednji atentat je vzbudil velik strah in razburjenost mej prebivalstvom. Stvar je prišla seveda v zbornici na vrsto. Nekateri govorniki so grajali vlado, da proti anarhistom kaže vse premalo odločnosti. Ker bi pa ministrska kriza zmešnjavo še le povečala, je zbornica vladi rajši izrekla z veliko večino zaupnico, da se bode obdržala. Hkratu je pa jednoglasno izjavila, da obsoja tako zločinstvo. Kakor se govori, bode vlada odlej huje na prste stopala anarhistom. Policija pa ne misli, kar veliko oseb zapreti, kakor je delala pri prejšnjih atentatih, ko so vselej veliko število nedolžnih zaprli, katere so potem pa morali izpustiti. Zasiščanje toliko oseb je večkrat preiskavo le zmešalo. Sedaj pa ne bode nobenega zaprli, še nemajo vsaj nekoliko dokazov, da je v zvezi s tem hudodelstvom. Kakor lani v hôtel Verri so tudi sedaj pred pisarno carmouške družbe malo pred atentatom videli neko staro žensko, o kateri govore, da je v košari prinesla nekaj okroglega.

Italija. Imbriani, o katerem smo pisali, da je propal, je vendar v nekem okraju voljen s štirimi glasovi večine. To, da je propal v svojem prejšnjem okraju in še nekaterih drugih okrajih, mu bode pa vsekako nekoliko vzelo pogum in ne bode pri vsaki priliki svojih pretiranostij razkladal. Somišljenikov v zbornici bode imel le malo, ker so skoro vsi radikalci propali. Vladni vapeh pri volitvah je velik, kajti samo petina poslancev pripada opoziciji, pa še ti niso složni. Nikakor se pa iz tega ne sme sklepati, da se bode sedanja vlada tudi s to večino dolgo obdržala. Ko se loti izvrševanja svojega gospodarskega programa in se bode pokazalo, da mnogo svojih obljub ne bode mogla držati, pa se bode njena večina hitro skrčila. Crispi je bil tudi nekoč pri volitvah dobil podobno večino, pa je vendar kmalu potem moral dati ostavko. Kdo vé, če podobna osoda še ne čaka Giolittija.

Nemčija. Skoro gotovo je, da bode vojaška predloga pala v državnem zboru. Vladni listi sicer neutrudljivo zagovarjajo to predlogo, ali najbrž vse zagovarjanje ne bode nič pomagalo. Začeli so zopet širiti novice, da Rusija vedno nove čete pošilja na nemško mejo. Take novice razširjale so se vselej tudi že pod knezom Bismarkom, če je šlo za pomnoženje vojske. S strašenjem hočejo poslance pripraviti, da bi dovolili v novo povišanje. Ker so se taka sredstva že večkrat rabila, so se jih že vsi privadili in nikdo se več dosti ne zmeni, naj vladna glasila položaj še tako črno slikajo. Ko pa pade predloga, bode pa državni zbor razpuščen. Pri novih volitvah se pa najbrž vladna stranka ne bode dosti povečala. Kakor se sodi, pridobiti utegnejo kaj samo katoliški centrum, svobodomiselná stranka in socijalni demokratje. V tem slučaju pa najbrž odstopi Caprivi. Kdo bode njegov naslednik, o tem se pa še prav nič ne vé. Bismarck se skoro gotovo več ne povrne na svoje prejšnje mesto.

Turčija. Veliko se govori o tem, da so v Carigradu zaprli prvega sultanovega zdravnika Mavroghehija pašo. Kakor se govori, je zdravnik v pismih do raznih Turkov in inozemcev hudo kritikal turške razmere in tudi razkril mnogo tajnosti, o katerih mislijo turški državniki, da bi bilo bolje, ko bi ostale tajne. Pisal je svoje spomine, v katerih je uatančno opisal mnoge tajnosti od Abdul Azisove smrti sem. Ti spomini bi bili po njegovi smrti, če ne prej, se objavili in bi bili bajé mnogo škodovali ugledu turške države. On je vedel mnogo tajnosti, katere so le malo komu bile znane. Mavroghehni se pa s svojo ženo, z neko rojeno Francozinjo, ni mogel sporazumeti in je pri carigrajskem patrijarhu vložil

državah naše Unije. Zapadno in severozapadno od Čikaga nahajajo se kraji, kojim je trgovinsko središče mesto Čikaga, dajó več farmerskih pridelkov, nego katerakoli dežela na vsem svetu. Vsi ti pridelki in izdelki se pošiljajo — to se more smelo trditi — preko Čikaga bodi si po vodi ali pa po suhem. Tudi takozvane srednje države se odlikujejo z nepopisno tovarniško delavnostjo, kakor nikoli prej. Da i število stanovništva napreduje s tem razvojem, ni treba skoro omenjati.

In tako se je dogodilo, da se je takozvano središče stanovništva, to je ós, od koder je proti severu, jugu, iztoku in zapadu jednako število stanovnikov, pomaknilo polagoma na zapad. Leta 1830 bilo je blizu Moorfielda v državi zapadne Virginije, a pomaknilo se je v desetih letih na jug od Clarksburgha v isti državi. Leta 1850 bilo je središče stanovništva v tej širini, toda severno od Charlestone, in leta 1860 južno od Columbusa v državi Ohio.

Do leta 1870 se je pomaknilo to središče bolj proti severozapadu in je dospelo 48 milj vzhodno od Cincinnati. Na to se je pomikalo po nekoč dalje proti jugu in se nahaja zdaj vsled lanskega ljudskega štetja blizu Greensburgha v južnem delu države Indijane in je potemtakem doseglo skoro zemljepisno dolžino mesta Čikago.

(Konec sledi.)

prošnjo za ločitev. Žena je pa, videč, da ločitev preprečiti ne bode mogla, ovadila moža, da namerava s svojimi spomini izdati državne tajnosti in vsled te ovadbe so ga zaprli. Nekateri pa sodijo, da je paša bil le zamotan v kako zaroto, ki v Turčiji neso redke.

Afrika. Poročila o vojni proti Dahomejcem se jako malo vjemajo. Od vladne strani se pripoveduje o vseh, od druge strani se pa zatrjuje, da se je francoska vojska že skrčila na 1800 mož in ne bo mogla zmoči Dahomejcev, kateri imajo baje do 3000 vojakov. Francoski poveljnik baje ne more obdržati glavnega dahomejskega mesta Ahameya, ko bi ga tudi zasel. Ker je polkovnik Dodds vzel Kano, so ga naredili za generala. Iz vsega vojevanja se pa vidi, da so Francozi dali polkovniku Doddsu premalo vojakov. Podobne napake so delali tudi v Tonkingu, in so jih pozneje jako drago stali. Pri polkultiviranih narodih je treba takoj s prva pokazati odločnost in moč, da zgubé pogum, drugače se pa le s težavo kaj opravi.

Izvirni dopisi.

Z Blok, 8. novembra. Snega že ni precéj časa več v naši Sibiriji. Tudi burja je utihnila, in še vedno gorko solnce je prijazno obsevalo naše Bloke v nedeljo, 6. t. m. — Brali ste že v „Slovencu“, kako je pri nas vse novo v cerkvi in na pokopališču. V nedeljo so pa prišli prečast. gosp. dekan cirkniški blagoslovit oba stranska altarja in razširjeno pokopališče. Slavnost se je vršila prav lepo. Poživila sta jo tudi čvrsta govora prečast. g. dekana na leci in č. g. Levičnika, cirkniškega kapelana, na pokopališču. Hvala jima in vsem, ki so se pri nas potrudili za čast božjo. Vi pa, Bločani, veselite se, da se z vašo pomočjo in našega g. župnika in duh. svetovalca požrtvovalnim delovanjem Bog časti v tako krasni hiši, vaši rajniki pa zakopujejo na tako dostojnem kraju! Bog vam ne bo ostal na dolgu.

Iz Doberniča, 8. novembra. (Blagoslovljenje nove šole. Zahvaljeno nedeljo (6. t. m.) je praznovala naša fara nenavadno slavnost — blagoslovljenje nove ljudske šole. Celih 16 let se je sklepalo in odlašalo, da se postavi nova šola — letos, hvala Bogu, je prišlo vendar do dejanja. Šolsko poslopje je zidano v eno nadstropje po naj-novejšem načinu, da popolno ustreza vsem zahtevam. Obseza dve prostrani šolski sobani, ker se je eno-razrednica razširila v dvorazrednico, in lepo stanovanje za učitelja. Ker bo najbrže v par letih šola morala postati trirazrednica, prihranjena je v to svrhu še ena soba za bodoči 3. razred. Šola stoji ob okrajni cesti iz Trebnjega v Žužembreg, blizu farne cerkve. V nedeljo ob 10. je bilo duhovno opravilo z „Veni S. Spiritus“, katero je služil domač g. kapelan. V svojem govoru je med drugim opominjal tudi stariše, naj vedno radi pošiljajo v šolo svoje otroke, ker treba je v današnjih časih, ko svet tako napreduje, da se vsak človek vsaj nekoliko izobrazi. Stariši, ki preskrbe otrokom potrebnega uka, dajo jim s tem lepo doto, katere jim nikdo ne more vzeti. Da bo pa šola imela kaj uspeha, morajo se stariši, duhovniki in učitelji med seboj podpirati in v enem duhu odgojevati mladino, v duhu krščanskem, ker prvi in glavni smoter vsake šole je isti, ki je tudi smoter sv. cerkve: časno in večno osrečiti človeka ter ga dovesti do Boga, ki je cilj in konec vsega stvarstva. Ako bo ta smoter vodil vse odgojitelje mladine, bo šola taka, kakoršna mora biti — in v to pomagaj ljubi Jezus, prijatelj otrok! Na koro je pel zbor sosednih učiteljev in nekaterih pevcev iz Žužembrega. Po sv. maši je šla šolska mladina (okoli 300 otrok) in mnogo odraslih pred novo šolo, kjer je podjetnik g. Paulin izročil šolski ključ krajnemu šolskemu nadzorniku. Nato je mal učenec pozdravil vse dobrotnike, ki so sezidali to poslopje, ter obljubil starišem v imenu svojih součencev, da se hoté vedno pridno učiti, hkratu pa opozoril svoje tovariše, naj bodo vedno hvaležni starišem za trud, ki ga imajo z njimi. Potem je v izbranih besedah nagovoril goste, stariše in otroke domači g. nadučitelj M. Hiti, ki je obljubil starišem, da hoče njih otroke vselej skrbno in marljivo učiti, in bodril mladino, naj bo poslušna in pridna. Končno je zahvalil farane za njih požrtvovalnost (šola stane 14000 gld.) z opombo, da jim bodo še pozni rodovi za to hvaležni. Po končanih nagovorih je v. č. g. župnik K. Jančigar blagoslovil novo poslopje. Po blagoslovljenju se je zbrala mladina v okrašeni šolski sobi, kjer jo je nagovoril g. župnik, opominjajoč jo k marljivosti v uku in hvaležnosti do starišev. Uče naj se marno vseh šolskih predmetov, posebno pa krščanskega nauka,

ki je temelj srečnemu življenju. A ni dovolj, da se le uče, treba je pred vsem po veri tudi živeti, da bodo vselej dobri katoličani in vrli podaniki cesarja Frančiška Jožefa, kateremu je ves prisotni zbor zaklical trikrat „Slava!“ in mladina zapela cesarsko pesem. Po slovesnosti so bili še vsi otroci nekoliko obdarovani v spomin na ta veseli dan. Zvečer je bila šola razsvetljena. Slovesnosti so se udeležili med drugimi gg. okrajni sodnik Strucelj in nadučitelj Koncilja iz Žužembrega, g. Julij Treo z gospo soprogo, graščak v Malivasi pri Doberniču, in par gg. učiteljev iz sosesčine. Dal Bog, da bi bila nova šola v častni in večni prid doberniški mladini.

Iz Trsta, 9. novembra. V ponedeljski številki dné 17. t. m. je imel tržaški „Piccolo“ mej drugimi domačimi novicami tudi jedno, ki je pomembna tudi za nas. Glasi se:

„Za italijansko šolo v sv. Križu. Prejeli smo svoto 500 gld. na korist italijanske šole v Sv. Križu z nastopnim listom:

Slavno vredništvo!

Danes je petdeset let, odkar so odprli v Trstu nemški gimnazij, in vsemu svetu ni ugajalo, da se je hotel od neke strani slaviti ta dogodek v obliki in načinu skoro demonstrativnem za našo občino, (izdali so se le nemški oglasi in vabila), katera se je, zvesta želji ljudstva, vedno in odločno borila za to, da se naša mladina poučuje v slavnem dežel-nem jeziku (italijanskem namreč).

Mnogi, ki so bili prisiljeni, mučiti nežen svoj razum po klopéh te šole (nemške gimnazije), nimajo danes nikakega posebnega dobička, in ako obračajo misel v branitev svoje narodnosti (kojo brani je dandanes silno potreba), ne bodo se udeležili nobene slavnosti, kjer ne bode odsevala njih duša.

Zdi se nepotrebno poudarjati, da je namen te odsotnosti od slavnosti jasan. In ker se baš sedaj stekajo velikodušni darovi za „Lega nazionale“, da ta ustanovi šolo, koja srčno želé italijanski prebivalci tržaškega Krasa v Sv. Križu, zato darujejo v ta namen malo svoto, nabrano od ljudij, ki želé, da bi največja dobrota, koje sami niso bili deležni, ponk v materinskem jeziku, bil ohranjen novim generacijam.

S posebnim spoštovanjem slavnemu vredništvu udani

Dr. Reanica.

S 500 gld.

V Trstu, dné 5. novembra 1892.*

Država je torej pred petdesetimi leti v Trstu ustanovila nemško gimnazijo. Letos se je praznovala petdesetletnica te gimnazije, sevéda je imela slavnost nemški značaj, ker vabila in oglašili bili so le nemški. Pomislilo se ni, da v Trstu nemščina nima svojih tal, ker ta jezik ni deželni jezik; zato se tudi ne čudimo, da so se rahločutni Lahi hitro obrnili proti slavnosti, ker vedno in povsod poudarjajo „la dolce madre-lingua“.

Jezi se ta gospóda, da je morala „truditi svoj nežni spomin“ laški po klopéh nemške šole in da ni dobivala pouka v svojem materinskem jeziku. V tem jej vsakdo pritruje, ker je in bo vedno glavno načelo pedagogike ponk v materinskem jeziku. Stvar pa ima še drugo lice. Iz nasprotstva do nemških šol in iz sovraštva, da jim vlada ni dala prilike, učiti se v materinskem kot učenem jeziku, obračajo sedaj toliko pravični Lahi ost — proti nam Slovencem.

Znano je, da hočejo Lahoni s pomočjo zloglasne „Lega nazionale“ zidati šolo v slovenskem Sv. Križu na Krasu. Ako bi ondi bili res Lahi in dosti otrók laške narodnosti, stokrat več kakor gotovo bi imeli že davno svojo laško šolo, če tudi desetrazredno, saj ima magistrat za take šole denarja dovolj. Ker pa magistrat take šole vsiliti ne more, začeti jo hoče „Lega nazionale“, in tej na pomoč prispeli so tudi zatirani Lahi*), ki so se morali šolati v ptujem, nemškem jeziku.

Sedaj se pa čudi svet! Sami tožijo, da niso imeli prilike, na državni nemški gimnaziji učiti se v svojem materinskem kot učenem jeziku, darujejo pa 500 gld., da se prepreči v slovenskem Sv. Križu slovenskim otrokom ponk v materinskem jeziku. More li biti še kje večji udarec vsej pravici in resnici v obraz?

Da, ker ne morejo sovražniku ničesar storiti, ker je premogočen, obrnili so svoje orožja proti ne-

dožnemu, ki jim nikdar ni delal krivice, in jim jo ne dela.

Darovali so znatno svoto 500 gld., in gotovo bi si bili ti Lahi in Lahoni postavili trajen spomin, ako bi denar darovali samo v Trstu stradalajočim laškim sobratom, ki v laškem jeziku mlo prosijo milodarov, ki svoje na pol nage ude po „laškem“ Trstu v hurji in nevremenu kažejo, ter vsemu svetu oznanjujejo bedno svoje stanje.

Da, gospóda, tu je polje, na katerem Vam je mogoče delovati; zbirajte ne le stotakov, temveč tisočakov, in dajte je za polento svojim stradalajočim bratom. Nas Slovence pa ne pitajte z laškimi šolami, nasitili se bomo s svojimi „nella nostra madre-lingua“.

Udanostne izjave.

Občina Draga v višnjegorski-zatiški fari je odposlala nastopno izjavo: Povodom dan za dnevom se ponavljajočih nedostojnih in zlobnih napadov od strani slovenskega liberalnega časopisja na Vašo prevzvišeno osebo, šteje si podpisana občina v dolžnost javno oporekati proti tem napadom ter Vam izraziti neomejeno udanost in verno pokornost. Najodločneje obsojamo, da se Vaša knezoškofska veljavnost nezaslišano blati in postavlja pred sodišče po liberalnih listih vstvarjenega mnenja. Izrekamo Vam svoje sožalje v Vaših bridkosti ter izjavljamo, da se popolnoma strinjamo z Vašimi načeli, razvitimi na I. slov. katol. shodu tako v narodnih kot v verskih zadevah. Oporekamo glasilu slovenskega razumnštva (?), da bi mi priprosti kmetje ne mogli zasledovati toka demače politike — ne, s paznim očesom vedno opazujemo zlobne nakane, neresnice in zavijanja naših lažil-liberalcev. — V blagem, neizbrisnem spominu so nam še vedno prijetni trenotki, ki ste prevzvišeni lanko leto tu v višnjegorski fari delili zakrament sv. birme; s svojo milino in krotkostjo ste naša sreča popolnoma pridobili za-se. Od tako vzornega knezoškofa ne bo nas ločil ves krik liberalnih kričočev. Kakor en mož stojimo in stali bomo vsikdar na strani svojega ljubljenejšega višjega pastirja! Ziveli! Matija Stepec, župan, Jožef Spendal, Janez Zajec, občinska svetovalec, Franc Mehle, Jožef Kek, Fr. Potokar, Jakob Zupančič, Franc Škufca, odborniki.

Županstvo občin Podgora, Kompolje in Videm izjava slove: Vsprejmite, prevzvišeni, naše najglobeje sožalje zaradi neosnovanih napadov od strani „narodno-napredne“ stranke na Vašo osebo povodom I. slov. katol. shoda v Ljubljani in pri drugih prilikah. — Mi podpisani zastopniki treh občin fare dobropolske odločno gajamo tako nedostojno ravnanje ter izjavljamo Vam svojo neomejeno udanost in zvestobo. Držeč se programa razvitega na I. slov. katol. shodu vstrajamo vsikdar na Vaši strani zvesti in jedini! Županski urad v Podgori: Jožef Steh, župan, J. Zevnik, Fr. Erčulj, občinska svetovalec, Janez Stuhac, Jožef Zevnik, Janez Žnidaršič, Anton Cimerman, Anton Novak, Janez Ponikvar, Anton Žnidaršič, Janez Škoda, Franc Novak, Jernej Žnidaršič, Fr. Germ, odborniki. — Županski urad Kompolje: J. Samec, župan, Anton Hočvar, Janez Adamič, občinska svetovalec. — Županstvo občine Videm: Franc Žnidaršič, župan, Franc Berdavs, Janez Erčulj, občinska svetovalec, Matija Tisal, M. Tonšič, Jernej Godec, Anton Erčulj, Jožef Steh, Anton Adamič, odborniki. — Ziveli!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. novembra.

(Aféra Spinčičeva.) Imunitetni odsek državnega zbora je v sredo zvečer sklenil izročiti poslanca Šupuka. Zaradi poslanca Spinčiča pa je vlada naznanila, da aktov ne more izročiti, pač pa hoče stvar pojasniti po svojem zastopniku. Dr. Ferjančič obžaluje, da vlada noče izročiti aktov, in predlaga, naj zbornica zahteva akte. Predlog ne obvelja. Dr. Weeber predlaga, da naj vlada v prihodnji seji odseka dá potrebna pojasnila. Predlog je bil soglasno sprejet.

(Katol. tiskovnemu društvu) je pristopil kot dobrotnik neki gospod duhovni pomočnik, ki neče, da bi se objavilo njegovo ime. Bog povračaj velikodušnemu podpiratelju katol. tiska!

(Pogreb) ranjcega gosp. V. Lavtarja je bil kaj veličasten. Udeležila se ga je obilna množica ljudstva, šolska mladina z učiteljstvom in 24 duhovni-

kov, nim na čelu veleč. g. dekan Razboršek, ki je vodil sprevod, imel veliko sveto mašo in ganljiv govor v slovo; pevski zbor pod vodstvom gospoda J. Zupana zapel je žalostinki v cerkvi ter na grobu. Vse to priča, da je bil pokojnik res blag mož in zato tudi tako priljubljen. N. v m. p.!

(Bolezen.) Iz Zagorja ob Savi se nam piše, da med tamošnjimi otroci hudo razgraja davica, ki jih je že več pobrala. — Po hrenoviški župniji na Notranjskem pa se širi vročinska bolezen, v mnogih vaséh so po trije in štirje bolniki. Ljudje so v strahu, posebno še zato, ker je prepovedano hoditi v hiše, kjer imajo bolnika. Tako ležé v mnogih hišah bolniki brez postrežbe, ali pa jim strežejo otroci. Mrličé smejo nositi le najstarejši možje v vasi. Na Muti na Štajerskem in v okolici ljudje bolehaajo za legarjem tako zeló, da niso prišli šole z novembrom, kakor je bila sicer navada.

(Častnim občanom) je imenovala občina sv. Primož nad Muto č. g. Jurija Galuna, župnika na Breznem radi mnogih zaslug, ki si jih je pridobil kot župnik pri sv. Jerneju.

(Slovensko planinsko društvo.) Kakor smo že omenili ob svojem času, sestavil se je pripravljalni odbor z namenom, da ustanovi „Slovensko planinsko društvo“, katero svetu razkrivaj nadzemeljske in podzemeljske krasote slovenskih dežel, pospešuj turistiko, popravlja in napravlja poti z znamenji in napisi ter olajšuj potovanje po slovenskih krajih. Prvi občni zbor, na katerem se bodo razpravljala in odobrila pravila, bode dne 13. novembra t. l. v gostilni gosp. J. Hafnerja na sv. Petra cesti št. 47.

(Župnijo v Vojniku) je dobil č. gosp. Andrej Vodušek, župnik v Leskovcu.

(Mestni zastop mariborski) vzame prihodnje leto 150.000 gld. posojila in s tem dopolni jeden milijon dolga.

(Gosp. Vekoslav Progar), naš slovenski rojak, akademični podobar v Celovcu, je letošnje poletje do cela prenovil župno cerkev Sv. Jederti v Labudski dolini na Koroškem. Prenovljeno cerkev so posvetili dné 30. oktobra. Vse delo je mojstersko izvršeno in je v veliko čast našemu nadepolnemu umetniku. Slava!

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljala značajna slika v treh dejanjih „Gospod Grobski“.

(Iz celovške škoflje.) Razpisani sta župniji Sveče (Waitschab) na Grobniškem polju in Vetrinj ob Celovcu do 20. decembra t. l. — Knezoškofijski ordinarijat v Celovcu nabral je do 1. t. m. za uboge pogorelce v St. Lenartu v Labudski dolini in v Medgorjah (Maglern) 1344 gld.

(Nesreča.) Dne 4. t. m. se je v Jožefovem rudniku v Voitsbergu ponesrečil 35 letni rudokop Peter Benes iz Zagorja (okr. Litija); pri razstrelbi mu je debel kamen zdrobil roko.

(Iz Št. Petra) na Notranjskem se nam piše: Zaradi nepričakovanih zaprek se veselica podružnice „Pivka“ sv. Cirila in Metoda, določena na dan 13. t. m., preloži na prihodnjo nedeljo, 20. t. m., z istim vspešdom. K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

(Akademično društvo „Triglav“) v Gradcu priredi v soboto dne 12. t. m. svoje tretje redno zborovanje s sledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo preglednika blagajne. 4. Poročilo častnega soda. 5. Slučajnosti. — Lokal: Hotel „Goldenes Ross“. Slovanski gostje dobro došli! — Začetek ob osmi uri zvečer.

(Čitalnica v Spodnji Šiški) priredi Martinovo besedo v nedeljo, dné 13. novembra 1892. leta v Kozlerjevi zimski pivarni s prijaznim sodelovanjem odličnih članov „Dramatičnega društva“ in vojaške godbe c. in kr. pešpolka baron Kuhn štev. 17. — Vspešdom: 1. Ouvertura. 2. A. Förster: „Pjevajmo“, moški zbor. 3. Fr. Stegnar: „Spev srce nam dviga“, mešani zbor. 4. Nagovor. 5. „Čitalnica pri branjevkah“. 6. Leban: „V tihí noči“, moški zbor. 7. Hugolin Sattner: „Po zimi iz šole“, ženski zbor. 8. A. Razinger: „Za goro solnee mi zahaja“, moški zbor. 9. Hrab. Volarič: „Slovenske pesmi“ mešani zbor. 10. Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 kr. za osobo. Čast. člani šišenske čitalnice so vstopnine prosti.

(Mrtva roka.) Pokojni opat dr. St. Pogledič je ostavil v svoji oporoki vse premoženje dobrim namenom; tako medicinski fakulteti 6000 gld., za delavsko hišo 6000 gld., društvu za podpiranje bolnikov 3000 gld., ljudski kuhinji 3000 gld., Matiči

*) To podjetje tudi izdatno podpira magistrat, sevéda ne skrivnem; „Lega nazionale“ in magistrat podajata si složno svoji roki.

Hrvaški, društvu sv. Jeronima in še mnogo drugim dobroteljnimi ustanovam in društvom po 3000 gld. Vsega skupaj 57.000 gld. — Hišo svoje zapustil je mestnim ubožcem; posebej je določil 6000 gld., katerih obresti naj se razdele med vseničljive slušatelje, katere bi rektor priporočil kot siromašne, marljive in pravno poštenega sedenja.

Telegrami.

Dunaj, 10. marca. Pogajanja, ki so se vršila med Avstrijo in Italijo zastran izvajanja vinskocarinske klavzule, so se končala v obojestransko zadovoljnost. Italijanski odposlanec, generalni ravnatelj Miraglia, povrne se te dni v Rim.

Dunaj, 11. novembra. Cesar je naročil Wekerlu, naj sestavi novo ogersko vlado. Ta je nalog tudi vsprejel. Predno začne sestavljati ministerstvo, se bode Wekerle še posvetoval z merodajnimi činitelji, zlasti člani lastne stranke, potem pa bode cesarju predlagal, katere osebe naj se imenujejo za ministre. Danes zvečer se Wekerle povrne v Budimpešto.

Dunaj, 11. novembra. Pod predsedništvom grofa Coroninija so se poslanci planinskih dežel in Primorske sporazumeli glede korakov, katere je storiti, da se kmalu ugodno reši zadeva železnice čez Ture in Predil.

Dunaj, 11. novembra. Plener interpeluje zaradi oproščenja mizarskega pomočnika Bosaka pred porotnim sodiščem. Vprašal je ministerstvo, kako hoče odstraniti nevarnosti za javno varnost in pravni red v Pragi, izvirajoče iz tega izreka porotnikov. (Bosak je bil namreč obdolžen, da je streljal na neko nemški govorečo družbo. Porotniki so pa njegovo krivdo zanikali. Op. vred.) — Schlesinger je interpeloval ministerskega predsednika, kaj hoče ukreniti, da se prepreči trgovina z dekleti. (Ta interpelacija je v zvezi z neko sodnijsko obravnavo proti trem židom, ki so mlada dekleta z izvižacami izpeljavali v Carigrad, kjer so jih prodajali v malovredne hiše. Op. Ured.) — Učni minister odgovarjajoč na interpelacijo Pininskega in Jaworskega prečita mej odobravanjem zbornice dotični ukaz višjim deželnim sodiščem. Odgovarjajoč na interpelacijo Biankinija konstatuje pravosodni minister, da se je sicer bil opustil konkurzni razpis v hrvaščini v zadržkem uradnem listu, ali se je pozneje nadomestil. Razpisi ministerstva deželne brambe se pa morajo vršiti v nemščini.

Dunaj, 11. novembra. Ukaz, katerega je mej odobravanjem zbornice prečital pravosodni minister, odgovarjajoč na Pininskega interpelacijo, pojasnjuje, kako mora postopati sodnik, kateri vodi obravnavo. On mora popolnoma biti kos obravnavnemu gradivu in mora poleg tega taktno postopati, kakor to zahteva dostojanstvo sodišča. Potem se govori o razmerah sodnika do zatoženca, prič. zagovornikov, odločno obsoja poseganje sodnikov na politična in narodna dnevna vprašanja. Obžaluje, da se sem ter

tja po nepotrebnem dostojnost sodišča kratiče privatno rodbinsko življenje vlačijo v sodnijsko dvorano.

Praga, 10. novembra. Policija je prepovedala nabiti plakate čeških mlinarjev, v katerih se prebivalci pozivljajo, naj ne kupujejo ogerske moke.

Szegedin, 10. novembra. V občinski bolnici se je pripetil slučaj kolere. Bolnika so prenesli v kolerno bolnico. — V Čsangradu se je pokazala kolera.

Beligrad, 10. novembra. Nove volitve za skupščino bodo v februarju. Snide se pa nova skupščina še-le v marcu.

Pariz, 11. novembra. Ko je Rusija le malo premenila, je v soboto podpisala pogodbo o rusko-francoski zvezi (?).

Novi Jork, 10. novembra. Po izidu volitev bode v senatu 45 demokratov, 38 republikancev in 5 zastopnikov ljudske stranke.

Umrli so

7. novembra. Leopoldina Privšek, čevljarjeva hči, 21 let, Trnavske ulice 3, katar v črevih.

7. novembra. Karol Hann, mestni ubog, 65 let, Karlovska cesta 7, marasmus.

V bolnišnici:

8. novembra. Peter Pogačnik, gostac, 66 let, carcinoma ventriculi.

Tujci.

8. novembra.

Pri **Maliču**: Grofinja Attems s hčerjo Terezijo; Rottenberg; Baumgartner; Farago, potovalec; Reitter, Popper, Thürk, Essinger, Günze, Resch, Pohl, trgovci, z Dunaja. — Rosenbaum, trgovec, iz Fürtha. — Deutsch, trgovec, iz Gradca. — Steinscheg, trgovec, s Štajerskega. — Bär, trgovec, iz Berlina. — Elsbacher, trgovec, s sinom, iz Laškega Trga. — Jesenko iz Zatiče. — Klein, potovalec, iz Jablonca. — Fürm iz Kočevja. — Bartolo iz Pirana. — Zore iz Ljubljane.

Pri **Sloni**: Perner, višji nadzornik; Wurth, pristav; Peterman; Abeles, Schultz, potovalec; Frankl, Herz, Bruck, trgovci, z Dunaja. — Carmil, trgovec, s soprogo, iz Trsta. — Spitz, trgovec, iz Pečuha. — Schlesinger iz Temešvara. — Holzer, nadinženir, iz Mödlinga. — Haupt, potovalec, iz Svitate. — Wakonig s soprogo iz Litije. — Vončina iz Idrije. — Pepe in Vabudino, trgovca, iz Vidna. — Aljaš iz Dovjega. — Kranjc, posestnica, iz Ilir. Bistrice. — Rak iz Pulja.

Pri **avstrijskem caru**: Neskovic z Dunaja. — Hopia in Galizio iz Moggie. — G šperšič iz Železnikov. — Rieban, potovalec, iz Gradca. — Russ iz Lukovice. — Arher s soprogo iz Dovjega.

Pri **bavarskem dvoru**: Bisiak; Madron, trgovec, iz Trsta. — Brinovic iz Stožice.

Pri **južnem kotlodvoru**: Zittar iz Gorice. — Basolino, trgovec, iz Kanfanara. — Brunbauer, župnik, od Sv. Florjana.

Vremensko sporočilo.

Dan	Ca.	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razlomera v mm	toploterna po Celsiusu			
7. u. jut.	741.7	6.8	sl. szap.	oblačno	
10. u. pop.	741.2	8.8	sl. sever	"	0.00
9. u. zveč.	741.4	7.4	sl. svzh.	"	
Srednja temperatura 7.7°, za 2.6° nad normalom.					

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. novembra 1892.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovec v prometu	gld. 487.572.000 (— 4.187.000)
Kovinski zaklad	288.728.000 (— 187.000)
Listnica	186.063.000 (+ 63.000)
Lombard	25.895.000 (+ 605.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 8.584.000 (+ 1.871.000)

Zahvala.

Pevsko društvo „Ljubljana“ šteje si v prijetno dolžnost, milostivi gospej Adeli Skaberné-tovi, veletržiča soprog, za društvu poklonjeno izdatno podporo izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 11. novembra 1892.

Odbor pevskega društva „Ljubljane“.

Zgubil se je

črnobarvni lovski pes

precejšnje velikosti. Okolu vratu ima ovrtnik z napisom Jakob Zalaznik in z znamko ljubljanskega magistrata. — Najditelj dovede naj psa k gosp. Jakobu Zalazniku, pekovskemu mojstru v Ljubljani, Stari trg št. 21, kjer se mu boče vročila dobra nagrada.

535 2—2

Mlad trgovski pomočnik,

kateri je skozi več let služboval v mestu, a sedaj na deželi, vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen in spreten prodajalec mešanega in manufaktur-nega blaga. **Želi svoje mesto premeniti**, bodisi v mestu ali na deželi. — Ponudbe naj se pošljejo na uredništvo „Slovenca“.

530 7—2

Velika 50krajarska loterija.

Žrebanje

nepreklicno

1. dec. 1892.

Glavni dobiček

75.000 goldinarjev

Srečke à 50 kr. priporočaj.

J. C. MAYER v Ljubljani.

Bitka pri Kustoci.

V tukajšnji redutni dvorani je razstavljena

plastična podoba

bitke pri Kustoci

z dné 24. junija 1866. — Razstava je odprta vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne.

Vstopnina ob delavnikih 20 kr., ob nedeljah in praznikih 10 kr.

509 9—8

Dunajska borza.

Dné 11. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 „ 95 „
Zlata renta 4%, davka prosta	114 „ 75 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 30 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	992 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	312 „ 50 „
London, 10 funtov strl.	119 „ 90 „
Napoleonador (20 fr.)	9 „ 54 „
Cesarski cekini	5 „ 70 „
Nemških mark 100	58 „ 82 1/2 „

Dné 10. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	112 gld. 50 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 40 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186 „ 25 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 20 „
Zastavna pisma	100 „ 20 „
Kreditne srečke, 100 gld.	191 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „ 25 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 „ 10 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 35 „
Salmove srečke, 40 gld.	63 „ 50 „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	65 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 „ 70 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2795 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 „ — „
Papirni rubelj	1 „ 17 1/2 „
Laških lir 100	— „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi.

Sveti pismeni in ustni brezplačno.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Dr. Ivan Janežič.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Ogerske promese

cele gld. 4, polo. 1 in 50 kr.

viene gld. 2 1/2, kolek.

Žrebanje 15. novembra! 150.000 gld. glavni dobiček.

Zemljiško-kreditne promese

à 1 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje 16. novembra! 45.000 gld. glavni dobiček.